

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W TUCHOLI 2024

I. Wstęp

Zakład Aktywności Zawodowej został utworzony na mocy uchwały Rady Powiatu Tucholskiego Nr XVIII/188/2012 z dnia 22.06.2012 roku, w celu zapewnienia niepełnosprawnym mieszkańcom powiatu tucholskiego prawidłowej rehabilitacji zawodowej oraz społecznej. Status Zakładu Aktywności Zawodowej, otrzymał od Wojewody Kujawsko- Pomorskiego w dniu 23.12.2013 roku.

II. Przedmiot działalności

Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi oferuje klientom szeroki zakres usług. Świadczy usługi **gastronomiczne, cateringowe, hotelowe oraz pralnicze**. Zakład prowadzi hotel, który dysponuje 55 miejscami noclegowymi. Dodatkowo w okresie wakacji letnich zakład wykorzystuje bazę internatu przygotowaną na 50 miejsc noclegowych. Poprzez prowadzenie działalności usługowej zakład realizuje główne cele wynikające z ustawy, jakim są rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnością ze znacznym oraz umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, orzecznym w związku upośledzeniem umysłowym, chorobą psychiczną lub autyzmem. ZAZ przygotowuje w/w grupę pracowników do zatrudnienia w zakładach pracy chronionej lub na otwartym rynku pracy.

Ponadto zakład podejmuje działania mające na celu poprawę stanu zdrowia osób z niepełnosprawnością oraz pomoc w ich usamodzielnieniu.

III. Rozwój firmy.

Zakład aktywności zawodowej może prowadzić działalność gospodarczą przy jednoczesnym ograniczeniu jej zakresu oraz realizowanych efektów finansowych. W szczególności obowiązek przekazywania zysku na zakładowy fundusz aktywności oraz bardzo restrykcyjnie sformułowany katalog dozwolonych wydatków z tego funduszu, ograniczają możliwości inwestycyjne z tych środków, wskazując ZAZ jako typowe przedsiębiorstwo społeczne.

1. Inwestycje i remonty:

1.1 Przebudowa i rozbudowa istniejącego budynku centrum szkoleniowo – konferencyjnego z baza noclegową – etap dobudowa klatki schodowej i szybu windy, przebudowa i docieplenie stropodachu, rozbiórka nieczynnego komina po byłej kotłowni. **1 933 778,81** - całkowita wartość inwestycji . Otrzymano dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (55% ceny netto zakupu i instalacji windy). Pozostałą kwotę pokryto ze środków własnych zakładu.

W trakcie prac remontowo – budowlanych zakład dodatków odsłonił fundamenty dawnej kotłowni i przeprowadził prace zabezpieczające przed przenikaniem wód gruntowych do środka budynku. Wykonał również nowe posadzki wewnętrzne w starej kotłowni – z zamiarem przeznaczenia jej na pomieszczenia magazynowe. Należności pokryto ze środków własnych zakładu.

1.2 Przebudowa i modernizacja łazienek w budynku centrum szkoleniowo – konferencyjny z baza noclegową – należące do ZAZ w Tucholi **139 465,36** - pokryto ze środków dotacji celowej Organizatora.

II. Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi ze środków wypracowanych w zakresie działalności usługowej i gastronomicznej zakupił pralnicowirówkę do działu pralniczego. Wartość inwestycji to: **38 009,40 zł**.

III. W ramach programu „Odporność oraz Rozwój Ekonomii Społecznej i Przedsiębiorczości Społecznej na lata 2022-2025” zakład pozyskał środki w kwocie **166 784,99 zł**. Inwestycja dot. zakup samochodu elektryczny marki Citroen Berlingo FEEL XL w kwocie **126 016,26 zł**.

W ramach tego samego programu zakład przygotował pomieszczenie oraz zakupił meble do przygotowanej pracowni poligraficznej. Wartość poniesionych nakładów to **7.397,18 zł.**

IV. Dodatkowo ze środków własnych zakładu zainstalowano stację ładowania pojazdów elektrycznych. Dzięki własnej instalacji fotowoltaicznej o mocy 50 kW zakład po części stał się dostawcą prądu do firmowego samochodu.

IV. Zatrudnienie na dzień 31.12.2024r.

W dniu 1 grudnia 2023r. weszło w życie rozporządzenie MRiPS zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakładów aktywności. Informacja o wzroście od stycznia 2024r. minimalnych wynagrodzeń oraz brak perspektyw podnoszenia w kolejnych latach algorytmu wymusiła obniżenie wymiarów etatów OzN z 0,55 etetu do 0,50 etatu – tj. minimalnego wymiaru przewidzianego rozporządzeniem. Taka sytuacja niosła za sobą groźbę braku środków na pokrycie wynagrodzeń dla 44 pracowników OzN. Pozostawianie takiego wymiaru zmusiłoby zakład do zwolnienia min. 4 pracowników z OzN.

1. Liczba zatrudnionych ogółem - 60 osób, tj. 38,45 etaty
2. Liczba osób niepełnosprawnych - 44, tj. 23,20 etatu
w tym:
  - Ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 23 osoby,
  - Z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności - 21 osób,
  - Na 0,50 etatu 40 osób,
  - Na 0,8 etatu 4 osoby,
  - Posiadające symbol przyczyny niepełnosprawności 02-P – 24 osoby
3. Kobiety niepełnosprawne – 22
4. Niepełnosprawni mieszkańcy wsi – łącznie 24 osób z podziałem na gminy:
Gostycyn 5 osób, Cekcyn 5 osób, Kęsowo 4 osoby, Śliwice 2 osoby, Lubiewo 23 osoby,
Tuchola 5 osób
5. Liczba osób, które podjęły pracę na otwartym rynku pracy bądź chronionym – 0.
6. Zakład zatrudnia 16 osób kadry (tj. 15,25 etatów) oraz dodatkowo na podstawie umów cywilno-prawnych psychologa, rehabilitanta, inspektora bhp oraz inspektora ds. RODO.
7. Etaty: kierownictwo oraz kadra instruktorska:
  - 1) Dyrektor zakładu - 1 etat;
  - 2) Główna księgowa - 0,5 etatu,
  - 3) Księgowa - 0,875 etatu,
  - 4) Starszy referent - 1 etat,

- 5) Pomoc administracyjna - 0,875 etatu,
- 6) Instruktor terapii zajęciowej - 2 etaty,
- 7) Recepcjonista - 2 etaty,
- 8) Kierowca magazynier – 1 etat,
- 9) Kierowca – 1 etaty,
- 10) Szef kuchni- 1 etat,
- 11) Kucharz - 4 etaty.

V. Finanse zakładu*

Sprzedaż produktów i usług	1 617 933,24
działalność gastronomiczna	1 350 023,03
usługa hotelowa	196 603,12
usługa pralnicza	60 933,11
wynajem sal	10 373,98

Dotacje i środki na inwestycje	2 767 600,00
Dotacja celowa PFRON	2 178 000,00
Dotacja przedmiotowa Powiat Tucholski	589 600,00

Przychodu finansowe – kapit. odsetek	5,22

Pozostałe przychody operacyjne	2 767 600,00
Sprzedaż składników majątkowych	43 000,00
Depozyt prosumencki	2 399,59
Różnice magazynowe	0,07
Wynagrodzenie płatnika ZUS	162,69
Refundacja SODIR	729 820,47
Odpisy amortyzacyjne	211 035,56
Pozostałe przychody np. refakturowanie jednostek powiatowych	37 575,67

Najważniejsze koszty związane z działalnością

Amortyzacja	211 035,56
Zużycie materiałów i energii: mat i wyposażenie. żywność, energia	732 648,69
Usługi obce : remontowe, zdrowotne, telekom, pozostałe	146 923,76
Podatki i opłaty: od nieruchomości, trwałe zarząd, VAT	121 285,63
Wynagrodzenia : w tym „13”, bezoosobowe	3 009 657,21
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	674 196,61
Pozostałe koszty rodzajowe	23 136,17
Odpisy amortyzacyjne	211 035,56

- * Szczegółowe dane dot. obrotów i sald za okres 2024r. znajdują się w dziale księgowości zakładu oraz w Wydziale Budżetu i Finansów Starostwa Powiatowego w Tucholi.

VI. Funkcjonowanie zakładu

• Wykorzystanie bazy

W 2024 r. udało się zrealizować noclegi dla grup zorganizowanych – uczestników obozów sportowych. Obozy sportowe przeprowadzono w miesiącach feryjnych i wakacyjnych. W trakcie obozów i zgrupowań sportowych zakład korzysta odpłatnie z sal gimnastycznych oraz boisk będących w posiadaniu Powiatu Tucholskiego. Obozy wykorzystują również bazę sportowa OSiR. Z noclegów korzystały również osoby indywidualne oraz grupy zorganizowane. Zakład komercyjnie wynajmował sale na spotkania firmowe, szkolenia i narady.

• Plac zabaw dla dzieci

Plac zabaw dla dzieci funkcjonował do marca 2024r. W kwietniu 2024r. salę gimnastyczną, wykorzystywaną na potrzeby placu, zakład zwrócił Zespołowi Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi. Konstrukcję zabawową oraz wyposażenie sali sprzedano w całości w maju 2024r.

• Kuchnia: gastronomia i catering

Co roku największe przychody zakład uzyskuje z działalności gastronomicznej. Zakład w dalszym ciągu jest dostawcą usług cateringowych i gastronomicznych dla wielu instytucji państwowych i firm lokalnych. Przyjęła się forma sprzedaży gotowych dań do sklepów oraz dla odbiorców

indywidualnych. Zakład bierze z powodzeniem udział w przetargach oraz konkursach na dostawę posiłków.

VI. Rehabilitacja społeczna i zawodowa pracowników z niepełnosprawnością

Działania z zakresu rehabilitacji społecznej mają na celu przygotowanie osób z niepełnosprawnością do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Często osoby niepełnosprawne nie posiadają podstawowej wiedzy o wartości pieniądza, mają trudności z czytaniem, pisanie, nie orientują się w środowisku, w którym żyją. Rehabilitacja zawodowa oparta jest na nauce pełnienia roli „pracownika” w branżach zbliżonych do zakładowej.

W listopadzie 2023r. nastąpiły zmiany w rozporządzeniu dot. zakładów aktywności zawodowej. W myśl obowiązujących przepisów zajęcia rehabilitacyjne odbywają się wyłącznie na wniosek pracownika. Nie są już zajęciami obowiązkowymi. Pracownicy zakładu aktywności zawodowej po przeprowadzeniu analizy potrzeb zdecydowali się w 99% wyłącznie na zajęcia indywidualne z psychologiem. Zajęcia odbywają się w formule spotkań indywidualnych i grupowych w zakładzie oraz spotkań on-line. Z warsztatów psychologicznych w ramach dokształcania korzysta również kadra instruktorska.

Powiat Tucholski jako Organizator zakładu aktywności zawodowej utworzył zakładowy fundusz aktywności, na który przeznacza się:

- dochody z prowadzonej działalności,
- środki pochodzące ze zwolnień z podatków lokalnych (m.in. rolnego, leśnego i od nieruchomości),
- środki pochodzące z nieodprowadzanych zaliczek na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Zakładowy fundusz aktywności przeznaczany jest na:

- zaspokajanie potrzeb osób niepełnosprawnych np. na zakup sprzętu i wyposażenia pomagającego osobie niepełnosprawnej w samodzielnym życiu i uczestnictwie w życiu społecznym w lokalnym środowisku,
- pomoc w przygotowaniu, budowie, remoncie i wyposażeniu indywidualnych i zbiorowych form mieszkalnictwa chronionego dla osób niepełnosprawnych,
- na dokształcanie, przekwalifikowanie, szkolenia itp.

Ze środków Zakładowego Funduszu Aktywności nasz zakład zapewnia pracownikom specjalistyczną opiekę medyczną poprzez dofinansowanie wizyt u lekarzy specjalistów, zakup niezbędnego indywidualnego sprzętu medycznego., pomoc materialną oraz udziela

nieoprocentowanych pożyczkę na dostosowanie mieszkania czy łazienki, wymianę zużytego sprzętu rehabilitacyjnego. W 2024 roku dokonano refundacji wydatków na łączną kwotę **10.502,- zł**.

W całym 2024r. pracownicy w ramach rehabilitacji społecznej kontynuowali naukę samodzielnego dojazdu - do i z pracy w zakładzie. Po roku tak prowadzonej rehabilitacji można stwierdzić, że taka forma dojazdów buduje w pracownikach poczucie niezależności i pełnej samodzielności. Zakład ze środków ZFA refunduje pracownikom zakup biletów komunikacji zbiorowej. Jednocześnie zmniejszyły się wydatki związane z utrzymaniem samochodów do transportu osób.

Dodatkowo w ramach środków ZFA zakład zorganizował w lipcu wyjazd wakacyjny na Pałuki oraz do ZAZ Przyjezierze gm. Strzelno. Z wyjazdu skorzystała załoga oraz członkowie rodzin. Natomiast 7 września 2024r. drużyna zakładu wzięła udział w IV Biegu Integracyjnym „Na skrzydłach zazu” również w Przyjezierzu. Ze środków ZFA zakład finansuje również imprezy okolicznościowe dla pracowników z niepełnosprawnościami.

VIII. Kontrole

- Coroczne kontrole stanu technicznego budynku, windy, kontrole doraźne, przebiegały bez uwag.
- W 2024r. Kujawsko – Pomorski Urząd Marszałkowski przeprowadził kontrolę pt. Sprawdzenie realizacji warunków umowy o dofinansowanie ze środków PFRON kosztów utworzenia i działania zakładu w zakresie: dokumenty źródłowe będące podstawą informacji o wydatkowaniu środków PFRON za lata 2019 i 2021, realizacji obowiązku informacyjnego o otrzymanym wsparciu oraz dokonał sprawdzenia dokumentacji dot. bieżącej działalności zakładu.
- Komisja rewizyjna Rady Powiatu Tucholskiego dokonała kontroli w zakresie zarządzania finansami.
- Kontroli dokonała Straż Pożarna.

W/w kontrole zakończyły się brakiem uwag.

- Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Tucholi po kontrolach doraźnych zobowiązał zakład do przebudowy części kuchennej obsługującej zmywalnie naczyń. Pracownicy zakładu samodzielnie dokonali przebudowy i modernizacji. Termin na ukończenie zadania wyznaczono na miesiąc czerwiec 2025r.

Dodatkowo zakład we własnym zakresie przeprowadza systematycznie kontrole wewnętrzne stanu sanitarnego zakładu, prawidłowości rozliczeń środków finansowych, przestrzegania przepisów bhp, gospodarki magazynowej. Kontrole wewnętrzne wypadły pomyślnie. Dokonywana bieżąca analiza

zagrożeń – jest wystarczającym elementem zapobiegania sytuacjom kryzysowym w zakładzie. W zakładzie funkcjonuje skuteczna kontrola zarządcza.

W 2025r. planowana jest kontrola Państwowej Inspekcji Pracy – przeprowadzana systematycznie, co 2 lata.

IX. Podsumowanie

Jednym ze sposobów na zwiększenie aktywności zawodowej osób, mających szczególne problemy w znalezieniu i utrzymaniu zatrudnienia są Zakłady Aktywności Zawodowej. Jest to jedyne miejsce, w którym zatrudnienie znajdują osoby z niepełnosprawnością, wstępnie wyeliminowane z rynku pracy. Ogrom wkładanej pracy instruktorów w naukę i przygotowanie tych osób do otwartego rynku jest nieadekwatny do proponowanej ilości miejsc pracy na wolnym rynku. Nie udaje się nam znaleźć zatrudnienia dla przygotowanych już do pracy osób. Jednocześnie borykamy się z brakiem osób zainteresowanych podjęciem szkolenia – z orzeczoną znaczną niepełnosprawnością.

Równocześnie wraz ze zmianami w ustawodawstwie dot. zatrudniania osób z niepełnosprawnościami kadra zakładu boryka się z wieloma problemami dot. spójności przepisów dot. zatrudniania osób z niepełnosprawnościami zgodnie z w/w przepisami a obowiązującym kodeksem pracy i przepisami wykonawczymi. Trwają prace legislacyjne nad zmianami w/w stanu. Niestety zakłady aktywności są często pomijane w trakcie tworzenia przepisów. Liczymy, że czynny udział kadry zakładu (z głosem doradczym) w pracach Związku Zawodowego Pracodawców ZAZ przyczyni się do istotnych, korzystnych zmian. Liczymy również na unormowanie przepisów dot. orzecznictwa.

W tym miejscu należy przypomnieć, że zakład nie sprostałby wymaganiom rynku i oczekiwaniom społeczeństwa gdyby nie wymagająca dużego wysiłku praca kadry zakładu. Od 10 lat w bardzo trudnym środowisku pracy, w wysokim stopniu obciążeni psychicznie i fizycznie doskonale wypełniają swoje role. I za to serdecznie dziękujemy.

Lucyna Karnowska

Dyrektor Zakładu Aktywności Zawodowej w Tucholi

Tuchola, dnia 14.03.2025